

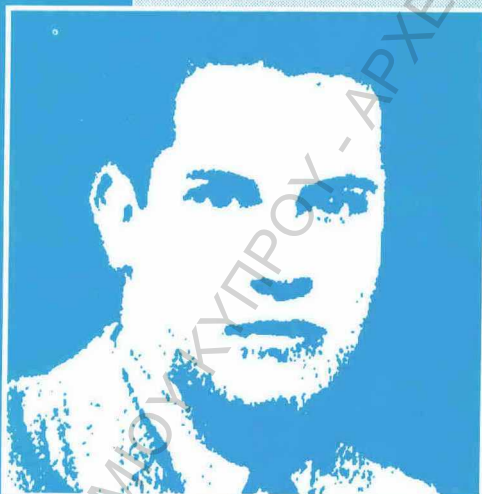
ΜΑΤΣΗΣ

ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΚΕΡΔΙΖΕΤΑΙ

ΧΩΡΙΣ ΘΥΣΙΑΣ ΚΑΙ Η

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΙΜΑ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

Φ Ο Ι Τ Η Τ Η Σ

Α Γ Ω Ν Ι Σ Τ Η Σ

Η Ρ Ω Α Σ

ΕΘΝΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (ΕΦ.Ο.Κ.Α.)

Στις 19 Νοεμβρίου 1958 το Πανελλήνιο υποκλινόνταν, για ακόμη μια φορά, μπρος στο μεγαλείο της θυσίας ενός ακόμη Έλληνα της Κύπρου, του Κυριάκου Μάτση.

Η ζωή του Κυριάκου Μάτση ήταν ένας συνεχής αγώνας υπέρ των εθνικών οραμάτων του ελληνισμού και ιδιαίτερα υπέρ της Ενώσεως της ιδιαίτερης πατρίδας του, Κύπρου, με την Μητέρα Ελλάδα.

Στη συνέχεια θα δώσουμε ένα συνοπτικό διάγραμμα της ζωής του Κυριάκου Μάτση με ιδιαίτερα έμφαση της Φοιτητική του περίοδο.

2/5/1926: Σ' ένα ορεινό χωριό της Πιτσιλίας στα βουνά του Τροόδους, το Παλιοχώρι, γεννήθηκε ο Κυριάκος από τον Χριστοφή και την Κυριακού.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1945: Ο Κυριάκος αποφοιτά από το Γυμνάσιο Αμμοχώστου.

23/10/1946: Με υποτροφία της Κυπριακής Αγροτικής Εταιρείας φθάνει στη Θεσσαλονίκη και γράφεται στη Γεωπονική Σχολή.

28/10/1946: Στην εορταστική συγκέντρωση του Πανεπιστημίου, ο Μάτσης, εκτός προγράμματος, μιλά με φλόγα και παλμό για τους πόθους και τους αγώνες των Κυπρίων για την απελευθέρωσή τους. Οι συμφοιτητές του τον καταχειροκροτούν, ο τότε πρύτανης Ιωάννης Βογιατζίδης με δάκρυα στα μάτια τον συχαίρει και τον φιλά.

6/12/1946: Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου κατά των αποφάσεων των Τεσσάρων Υπουργών Εξωτερικών των Μεγάλων Δυνάμεων, οι οποίες δεν ικανοποιούν τις εθνικές διεκδικήσεις του Ελληνισμού. Ομιλητής και ο Μάτσης.

«Το ανέβασμά του στην έδρα συνοδεύουν παρατεταμένα χειροκροτήματα και μιά ρυθμική κραυγή ακούεται: «Ένωση - Ένωση - Κύπρος! Βόρειος Ήπειρος!»».

8/3/1947: Οι Ελλαδίτες φοιτητές υποδέχονται με ξεχωριστή εκδήλωση τους Κυπρίους φοιτητές του έτους 1946-47.

12/3/1947: Η Φοιτητική Επιτροπή Κυπριακού Αγώνα της οποίας ηγετικό στέλεχος ο Μάτσης

αποφάσισε 24ωρη αποχή διαμαρτυρίας και πραγματοποίησε συγκέντρωση για την Κύπρο στο Πανεπιστήμιο.

1956-1949: Η Εποχή του σκληρού εμφυλίου πολέμου. Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης υπάρχει ήδη μια φοιτητική οργάνωση η ΜΕΕΦ (Μορφωτική Ένωση Εθνικοφρόνων Φοιτητών). Η ΜΕΕΦ σε συνεργασία με τους Καθηγητές του Πανεπιστημίου και με την βοήθεια του Γ. Σώματος Στρατού, που παραχωρεί στρατιωτικά αυτοκίνη-

τα για την μεταφορά των Καθηγητών και των Φοιτητών, διοργανώνει εξορμήσεις στην βορειοελλαδική ύπαιθρο. Οι εξορμήσεις έχουν σκοπό την ανύψωση του ηθικού των κατοίκων της υπαίθρου, που υποφέρει από τον εμφύλιο πόλεμο. Επίσης επισκέπτονται απομακρυσμένα φυλάκια του Ελληνικού Στρατού για να εμψυχώσουν και να διανέμουν δώρα στις στρατιωτικές μονάδες. Ο Μάτσης λαμβάνει μέρος σ' όλες αυτές τις εξορμήσεις προβάλλοντας παντού και πάντοτε την αναγκαιότητα της απελευθέρωσης και Ένωσης

της Κύπρου με την Μητέρα Ελλάδα. Στις αρχές του 1947 ο Μάτσης γίνεται μέλος της ΜΕΕΦ.

16/11/1947: Ο Μάτσης συμμετέχει στην εξόρμηση προς τα Γιαννισά, Κουφάλια και Ν. Χαλκηδόνα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1947: Εξόρμηση της ΜΕΕΦ προς το ακριτικό χωριό Αχλαδοχώρι, κοντά στο Σιδηρόκαστρο.

Ο Μάτσης μαζί με τους άλλους φοιτητές μοιράζουν δώρα στους φαντάρους. Την ίδια μέ-

ρα επισκέπτονται τα φυλάκια του Ρούπελ.

17-22/1/1948: Εξόρμηση προς την Δράμα και την Καβάλα. Ο Μάτσης μεταφέρει χαιρετισμό εκ μέρους της Κύπρου προς τον ηρωικό ελληνικό στρατό στο Κέντρο Εκπαίδευσης Δράμας. Την ίδια μέρα ο Μάτσης μιλά "ενώπιον ογκωδεστάτης συγκεντρώσεως εις Δράμα". Την επομένη ο Κύπριος φοιτητής μιλά προς τους μαθητές της Καβάλας και μετά της Δράμας. Στη συνέχεια επί τρεις ημέρες διαμένουν στα «ακροαία προπύργια του ελληνισμού» στην περιο-

χή του Μπέλλες.

2/2/1948: Επιστολή του Κυριάκου Μάτση στην Κυπριακή Εφημερίδα «Ελευθερία» στην οποία εκθέτει την τραγική κατάσταση του εμφυλίου πολέμου.

3/3/1948: Στην κεντρική πλατεία της Καλαμαριάς συγκεντρώθηκαν όλοι οι μαθητές της περιοχής. Στην συγκέντρωση μιλά εκ μέρους του Πανεπιστημίου ο Μάτσης.

6/3/1948: Ο Κυριάκος Μάτσης «εξεφώνησεν τον Πανηγυρικών» στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου κατά τον εορτασμό της ενσωμάτωσης των Δωδεκανήσων.

7/3/1948: Ο Μάτσης παραλαμβάνει, εκ μέρους των φοιτητών, κατά την διάρκεια επίσημου λαϊκού εορτασμού στην ΧΑΝΘ, από τον πρύτανη, την Ελληνική Σημαία. Ο Μάτσης τον διαβεβαιώνει ότι: «Θα την κρατήσουμε ψηλά και θα την περιφέρουμε πάντοτε νικηφόρον. Υπό τας πτυχάς της θα τραβούμε πάντα στο θάνατο για την Ελλάδα».

16/5/1948: Ο Μάτσης εκλέγεται Γενικός Γραμματέας της ΜΕΕΦ.

30/5/1948: Μαζί με τον, Γενικό Γραμματέα της Γενικής Διοίκησης Μακεδονίας, τον Πρύτανη, καθηγητές και άλλους φοιτητές, ο Μάτσης εξορμά στην Κατερίνη.

27/6/1948: Ο Μάτσης βρίσκεται στην Αθήνα. Την επομένη επισκέπτεται την Βουλή των Ελλήνων. Σημειώνει στο ημερολόγιό του: «Πότε θα 'ρθη η ώρα που θα μπουκ στην Ελληνική Βουλή και οι Κύπριοι Βουλευτές».

23/9/1948: Η δίκη στο Στρατοδικείο του Κύπριου κομμουνιστή φοιτητή Γιάννη Δρουσιώτη. Ο Μάτσης παρ' ότι ήταν αντίθετος με την ιδεολογία του συμπατριώτη του, πηγαίνει και καταθέτει ως μάρτυρας υπεράσπισης.

28/10/1948: Εορτασμός της επετείου του «ΟΧΙ». Ο Μάτσης εκφωνεί τον Πανηγυρικό της ημέρας στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου.

14/11/1948: Εξορμήσεις στην Βέρροια και την Νάουσσα, όπου και πάλι μιλά ο Μάτσης.

12-13/12/1948: Εξορμήσεις στις Σέρρες, Νιγρίτα και Σιδηρόκαστρο. Ο Μάτσης μιλά στις

δύο πρώτες πόλεις.

24-25/12/1948: Ο Μάτσης με την ΜΕΕΦ επισκέπτονται φυλάκια των συνόρων στην περιοχή του Σιδηροκάστρου και της Γέφυρας του Στρυμόνα. Μοιράζουν δώρα στους ακρίτες μας με την ευκαιρία των γιορτών.

18/1/1949: Ο Μάτσης μαζί με αντιπροσωπεία φοιτητών επισκέπτονται τους Γενικού Προξένους των Ην. Πολιτειών, της Αγγλίας και της Γαλλίας εις την Θεσσαλονίκη και επιδίδουν ψήφισμα για τα γεγονότα της Νάουσας. (Οι αντάρτες είχαν επιχειρήσει να καταλάβουν την Νάουσα.)

23/1/1949: Ο Κύπριος φοιτητής βρίσκεται στην Κόνιτσα όπου μιλά σε συγκέντρωση στρατιωτών παρουσία του διοικητή του Γ' Σώματος Στρατού.

12/2/1949: Ο Μάτσης μαζί με καθηγητές και άλλους φοιτητές εξορμούν στο Κιλκίς. Την επομένη μεταβαίνουν στο χωριό Ευκαρπία.

5/3/1949: Ο Μάτσης εκ μέρους των φοιτητών προσφωνεί τον Κωνσταντίνο Τσάτσο, τότε Υπουργό Παιδείας, ο οποίος επισκέπτεται την Φοιτητική Λέσχη. Την ίδια μέρα αναπτύσσουν στον Υπουργό τα προβλήματα των φοιτητών.

28/4/1949: Οι φοιτητές της ΜΕΕΦ (μεταξύ τους και ο Μάτσης) επισκέπτονται στρατιωτικούς σχηματισμούς εις το Κιλκίς, τον Λαχανά και την Αρδαία και διανέμουν πασχαλινά δώρα στους ακρίτες μας.

1/5/1949: Στα Γιαννιτσία και τα Κουφάλια ο Μάτσης μαζί με καθηγητές και συμφοιτητές του μιλούν για το νόημα της εργατικής Πρωτομαγιάς.

17/7 - 11/8/1949: Ο Κυριάκος βρίσκεται στην Ιθάκη. Ο Μάτσης αγαπά ιδιαίτερα την Φιλολογία και την Αρχαιολογία. Γι' αυτό και επισκέπτεται ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. «*Λατρεύω και το τελευταίο λιθαράκι αυτής της χώρας*», γράφει στο ημερολόγιο του.

12/1/1950: Με την ευκαιρία της διεξαγωγής στην Κύπρο του Ενωτικού Δημοψηφίσματος πραγματοποιείται στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου συγκέντρωση. Ο Μάτσης ενθουσιάζει

τους συμφοιτητές του με την γνωστή ρητορική του ευφράδεια. Παράλληλα συγκεντρώνει τις υπογραφές των Κυπρίων συμφοιτητών του υπέρ της Ένωσης και τις αποστέλλει τηλεγραφικά στην Κύπρο.

4/6/1950: Η Θεσσαλονίκη υποδέχεται την Κυπριακή Εθνική Πρεσβεία. Σε ειδική εκδήλωση στο Πανεπιστήμιο ο Μάτσης και πάλι πρωτοστατεί. Ρωτά ο ενθουσιώδης νέος της Κυπριακή Πρεσβεία: «*Εάν δεν λυθί τώρα το ζήτημα ειρηνικά, δε πρέπει να επιδιώξωμε την λύσιν του με άλλα μέσα*».

21/7/1950: Μεγαλειώδης συγκέντρωσης για την Κύπρο στην πλατεία Αριστοτέλους. Την φωνή της Κύπρου την μεταδίδει ο Κυριάκος Μάτσης.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1950: Ο Μάτσης μαζί μ' άλλους 70-80 φοιτητές αρχίζουν στο Αγρόκτημα της Γεωπονικής Σχολής την πρακτική τους άσκηση.

23/11/1950: Αντιπροσωπεία φοιτητών της Θεσσαλονίκης μεταξύ αυτών και ο Μάτσης επισκέπτονται στην Αθήνα τον πρωθυπουργό Σοφοκλή Βενεζέλο για το θέμα των διδασκτρων των φοιτητών.

16/2/1951: Ο Μάτσης και ο Ανδρέας Αζίνας αποστέλλουν τηλεγραφήματα για το Κυπριακό ζήτημα στον Βασιλέα Παύλον και τον Πρωθυπουργό Σοφοκλή Βενιζέλο.

17/2/1951: Εκδήλωση για την Κύπρο στο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου. Ο Μάτσης τονίζει ότι: «*Χρειάζονται ακόμη θαρραλέοι αγώνες προς πάσα κατεύθυνσιν δια να φθάσωμε συντόμως εις την ένωσιν*».

7/3/1951: Εκδήλωση για το Κυπριακό στο Κρατικό Θέατρο. Ακολουθεί πορεία προς το Υπουργείο Βορείου Ελλάδος.

19/1/1952: «*Επραγματοποιήθη εις την αίθουσαν του κινηματοθέατρου «Διονύσια» η Πανσπουδαστική συγκέντρωση διαμαρτυρίας εναντίου της υπό του Άγγλου διοικητή της Κύπρου απαγορεύσεως του εορτασμού της β' επετείου του Κυπριακού δημοψηφίσματος*». Μεταξύ των ομιλητών και ο Μάτσης.

21/6/1952: Ο Μάτσης ενώπιον του πρύτανη Κ. Λιβαδά και του κοσμήτορα της Γεωπονικής Ι. Κορωναίου δίνει τον νενομισμένο όρκο. ο Κυριάκος φεύγει από την Θεσσαλονίκη. «*Εγκαταλείπομεν, γράφει, την γλυκειά μας Θεσσαλονίκη. Πόσα όνειρα, πόσους καύμους, πόσες ελπίδες δεν δοκιμάσαμε σ' αυτή τη γωνιά της γης και πόση αγάπη δεν κλείσαμε στην ψυχή μας γι' αυτή*».

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1954: Ο Κυριάκος Μάτσης ενταγμένος πλέον στους πρώτους πυρήνες της ΕΟΚΑ, έρχεται και πάλι στη Θεσσαλονίκη. Πρέπει να έχει αναλάβει κάποια αποστολή από τον Γ. Γρίβα - Διγενή. Στόχος της, πιθανό, είναι η συλλογή οπλισμού.

1/4/1955: Αρχίζει ο Αγώνας της ΕΟΚΑ. Όπως γράφει ο Γ. Γρίβας - Διγενής: «*Ο Μάτσης εκ των πρώτων κατετάγη εις την Οργάνωσιν. Στρατιώτης του καθήκοντος, αγνός και τίμιος, υπόδειγμα εις τον αγώνα με την φλόγα της αυτοθυσίας και την δίψαν να επιτελέση έργον μέγαλο*».

6/1/1955: Οι Άγγλοι τον συλλαμβάνουν με την κατηγορία ότι ανήκει εις την ΕΟΚΑ και τον αποστέλλουν στα κρατητήρια της Κοκκινότριμυθιάς. Γνωρίζουν ότι ο Μάτσης είναι σημαντικό στέλεχος της ΕΟΚΑ και έχει επαφή με τον Διγενή. Γι' αυτό και τον βασανίζουν, αλλά δεν τον κάμπτουν. Ο στρατάρχης Χάρντιγκ τον επισκέπτεται στα κρατητήρια και του υπόσχεται £500.000 παρέχοντάς του όλες τις διασφαλίσεις αν αποκαλύψει που κρύβεται ο Διγενής. Τότε ο Μάτσης απαντά: «*Εξοχώτατε! Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής*».

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1956: Δραπετεύει από τα κρατητήρια. Ο Διγενής τον διορίζει Τομεάρχη Κυρηνείας.

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1958: Ο Κυριάκος Μάτσης πέφτει ηρωικά σε ένα χωριό, το Δίκωμο, στις πλαγιές του Πενταδακτύλου. Με τον θάνατο του περνά στην αθανασία.

2/4/1989: Τριάντα χρόνια μετά την θυσία του ανεγείρεται προτομή του ήρωα μπροστά από την Γεωπονική Σχολή.